

Henrik Old, vafevni javnaðarflokksins í Suðuroynni skrivar

Hví ikki sjómans-skúla í Suðuroynni!

— spyr Henrik Old, vafevni javnaðarflokksins í Vági. Hann heldur, at slíkur skúli kanska kundi ligið saman við HF-skúlanum. Hann skrivar m.a. at uttan íva høvdu nógvir ungir dreingir kring landið fegnir tikið av tilboði um at sleppa á sjómansskúla í eina tíð og tá havt nógv betri umstøður at fingið tjans við skipi.

Seinastu tíðina hava røddir verið frammi um at føroyingar eiga at gera fyrireiðing til stovnssetan av føroyskum sjómanskúla, soleiðis at tann parturin av okkara ungdomi, ið ætlar sær farmaflutningsvegin fær umstøður at fara á sjó-

mannaskúla her heima í Føroyum.

Fyri nógvum árum síðani varð tað lógarkravt fyri tann, ið skuldi við donskum skipum, at viðkomandi fyrst hevði gingið á sjómanskúla. Hetta skeið tekur einar 5 mánaðar.

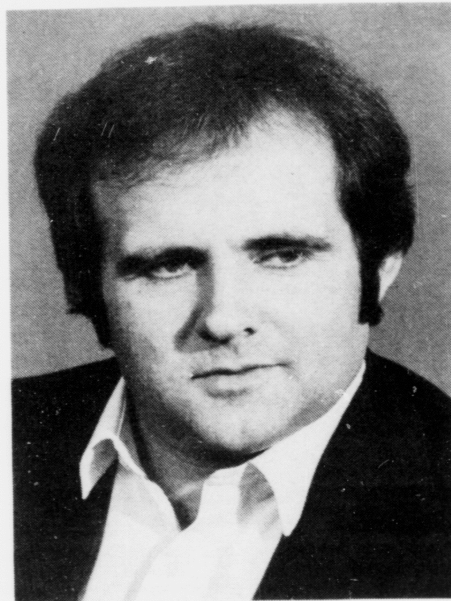
Sum frá liður kunnu vit rokna við, at eisini her heima verður neyðugt at fylgja við á hesum umráði, soleiðis at nógv av tí unga fólkinum sum idag ætlar sær við fiskiskipi, men orsaka av at ikki so nógv fólk er við hvørjum skipi longur, ongan veg sleppur, istaðin kundi farið á ein sjómanskúla og har fingið vanligu bókliga læru og harafturat skipsarbeiði.

Her í Suðuroynni eru nógvir ungir menn, sum fegnir vildu sloppið til skips, men orsaka av tørvandi transi við fiskiskipi, ongan veg sleppa. Var ein sjómanskúli bygður her

í oynni, kanska saman við HF-skúlanum í Suðuroy, sum ikki hevur bestu hólsumstøður, kundu vit umgingið at tað nógva unga fólkið, sum nú fer av oynni aðrastaðni at læra, kundi verið her og ungdomur úr hinum partinum av landinum kom hendan vegin í skúla.

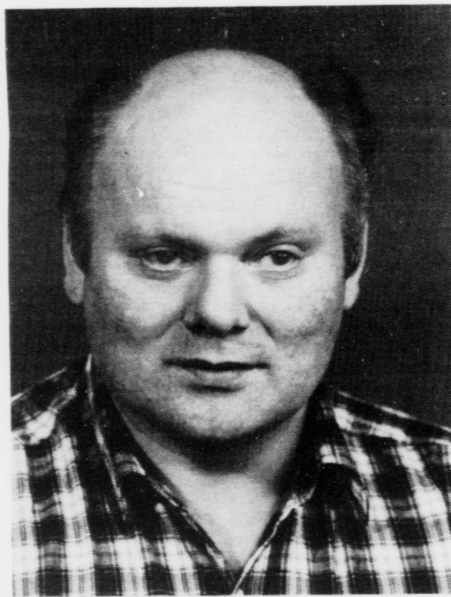
Tað eru uttan íva nógvir ungir dreingir runt um í landinum, sum glaðir høvdu tikið við einum tilboði um at sloppið á sjómanskúla, og samtiðis havt nógv betur umstøður at fingið tjans.

Hetta má verða ein

partur av tí, sum tann má gera nakað munagott við. komandi tingmannin

Ernst Hansen, vafevni javnaðarflokksins í Suðurstreymoy skrivar

Tað er ikki langt síðan, lögtingið samtykti uppskot frá landsstýrinum um almennar og privatar EDV skráir.

Satt at siga hevur tað undrað meg, at so at siga eingin orðadráttur hevur verið um hetta týðningarmikla mál.

Hetta, á hvønn hátt teknikkur verður tikið í nýtslu, ikki bert at skráseta krónur og oyru, men at geva teknikkinum møguleika at skráseta eithvørt samband millum borgaran og tað almenna eins og á tí privata økinum, er ein sera týðningarmikil lóg, lögtingið her hevur avgreitt.

Í viðmerkingunum til lógina — hetta er galdandi bæði fyri almennar og privatar skráir, sigur landsstýrið:

Lógaruppskotið er gjørt við tilsvandandi donsku lógini sum fyrimynd, og eru viðmerkingarnar til tær einstøku greinirnar í donsku lógini sostatt vegleiðandi fyri, hvussu føroyska lógin eigur at skiljast.

Tann danska lógin, ið er frá 1978, varð gjørd í skundi, tá myndugleikarnir har at enda kundu ásanna, at danir vóru EDV skrásettir í so stóran mun av almennum og privatum virkjunum undir serkønari vegleiðing av

EDV-lógin størsta avbjóðingin ímóti demokratiska frælsinum

EDV-lóggávan, sum teir borgarligu samtyktu herfyri, má broytast í stundini. Hon verjur als ikki borgaran ímóti misnýtslu. Lógin skal broytast soleiðis, at hon klárt og greitt sigur frá, hvat ið loyvt er at skráseta og hvat ikki er loyvt at skráseta. Bert á henda hátt fær borgarin tann neyðuga tryggleika, sum hann hevur krav uppá, skrivar Ernst Hansen vafevni javnaðarflokksins í Suðurstreymoy m.a. í hesi greinini

EDV sølumonnum.

Skrásetingin fekk á henda hátt sína lógarheimild, við tað at allar táverandi skráir blivu gjørdar lógligar. Danir kunnu í dag gleða seg yvir at vera skrásettir í 800 ymiskum stöðum.

Er tað ein slík skipan, vit Føroyum skulu liva við?

Hvussu ofta hava vit ikki lisið í bløðunum um, at almennar skrásetingar rekast sum burturkast. Eisini varð fyrri kortum ávíst, hvussu lætt tað er fyri óviðkomandi at koma inn í EDV skipanina, bert tey hava ein ávisan tekniskan kunnleika.

Hetta er prógv fyri, at teknikkur í sjálvum sær onga vernd gevur. Grundarlagið má í hesum føri vera ein fóst lógarstýring. Hesa vernd gevur lógin ikki.

Landsstýrið hevur her við eini einkisigandi lóg (sum vernd) fingið heimild til at taka allar avgerðir skrásetingunum viðvíkjandi sum vanlig avgreiðslumál.

Eisini hevur lögtingið

givið landsstýrinum og einum skrásetingareftirliti myndugleika til at avgera, hvat kann skrásetast. Tó soleiðis: Landsstýrið avger, hvat skrásetast skal, og skrásetingareftirlitið avger, hvat vit — borgarin — kann fáa at vita um, hvat av persónligum upplýsingum skrásett verður.

Í viðmerkingunum til lógina stendur:

Høvuðsuppgávan hjá eftirlitinum er:

1. At geva ummælið í samband við stovnan og samkyring av skráum.

2. At hava eftirlit við skráum, ið eru settar á stovn.

3. At taka avgerð í samband við, at skrásett fólk ynskja at fáa at vita, hvat skrásett er.

4. At geva upplýsing til almenningin um arbeiðið hjá skrásetingareftirlitinum.

Hetta eftirlitið fekk sostatt bert heimild til at ummæla, til landsstýrið, tvey tey týðningarmiklu viðurskiptini nevniliga stovnan og samankoyring av skráum.

Lógarheimild er sostatt givin til at persónligir upplýsingar, sum standa í ymsum skráum, væl kunnu koyrast í eina. Tað vantar bert at landsstýrið játtar.

Tá hetta uppbýtið er gjørt, fellur tað grundleggjandi við eini verndarlóg burtur.

Ætlanin og menningin má ver at verja borgaran — fyri misnýtslu — og frá at verða gjørdan til ómynding.

Um lógin, sum sambandsflokkurin — fólkaflokkurin — sjálvstýrisflokkurin og ein úr framburðsflokkinum hava samtykt, verjur just tað mótsatta.

Hon verjur maskinurnar og skrásetingarnar (programmin) — ikki borgaran.

Okkara sokallaða data-verndarlóg má tí broytast, ongantið óvskjótt. Hetta eigur at verða gjørt soleiðis.

Lógin sjálf skal klárt og greitt siga frá, hvat ið loyvt er at skráseta og hvat ikki er loyvt at skráseta. Bert á henda

hátt fær borgarin tann neyðuga tryggleika, sum hann hevur krav uppá.

Skrásetingareftirlitið skal hava sum sína uppgávu at ansa eftir, at lógin verður hildin.

Verður gingið fram á henda hátt, verður tað lögtingið, sum kemur at stýra á hesum øki, og eftirlitið til at ansa eftir, at lógin verður hildin.

Tað skal tí verða endurtikið:

Verður henda lóg ikki broytt sum skjótast, koma vit um stutta tíð at hava somu viðurskipti á hesum øki sum danir. Tað vil siga, við eini stórari mongd av persónligum skrásetingum, hvar møguleiki er skaptir fyri, at hesar skrásetingar kunnu koyrast saman í eina.

Hetta er eftir míni metan størsta avbjóðingin móti tí demokratiska frælsinum.

Tað er eins nógva, at undrast yvir, at nakar kann verða so bláoygdur at ganga við til at samtykkja eina lóg, sum á ongan hátt gevur ta vernd, henda skal geva borgaranum.

Men spurningurin er so. Var ætlanin at so skuldi vera.